

Súd: Krajský súd Bratislava
Spisová značka: 11CoP/342/2022
Identifikačné číslo súdneho spisu: 1422202504
Dátum vydania rozhodnutia: 14. 11. 2022
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Blanka Podmajerská
ECLI: ECLI:SK:KSBA:2022:1422202504.1

Uznesenie

Krajský súd v Bratislave, v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Blanky Podmajerskej a členiek senátu Mgr. Patrície Železníkovej a Mgr. Aleny Čakváriovej, vo veci starostlivosti súdu o maloleté dieťa: W. U., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom Q. XX, Q., zastúpený Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Bratislava, so sídlom Vazovova 7/A, Bratislava, dieťa rodičov: matka Ing. Y. B., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom Q. XX, Q., zastúpenej AK ZAHRADNIK & Spol., s.r.o., IČO: 36 854 930, so sídlom Štefanovičova 12, Bratislava, substitučne zastúpená Advokátska kancelária Andrej Vik, s.r.o., IČO: 47 255 714, so sídlom Gellayova 21, Bratislava a otec I. R. U., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom L. XX, Q., o návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia, na odvolanie matky voči uzneseniu Okresného súdu Bratislava IV, zo dňa 24.08.2022, č. k. 17P/131/2022-39, jednomyseľne takto

rozhodol:

Uznesenie súdu prvej inštancie sa p o t v r d z u j e.

Žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov odvolacieho konania.

o d ô v o d n e n i e :

Súd prvej inštancie v napadnutom uznesení zamietol návrh matky na nariadenie neodkladného opatrenia, ktorým súd udelil na miesto otca súhlas s podaním prihlášky a nástupom maloletého W. U., nar. XX.XX.XXXX do 4. ročníka Základnej školy s materskou školou W. 5, Q.. O trovách konania rozhodol tak, že žiaden z účastníkov nemá nárok na ich náhradu.

2. Uznesenie právne odôvodnil § 324 ods. 1, § 325 ods. 1, § 329 ods. 1 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok (ďalej „C.s.p.“), § 2 ods. 1 zákona č. 161/2015 Z. z. Civilný mimosporový poriadok (ďalej „C.m.p.“) a vecne tým, že po oboznámení sa s návrhom matky dospel k záveru, že aktuálne nie je daná potreba úpravy pomerov v rodine. Konštatoval, že matka návrh na nariadenie neodkladného opatrenia odôvodnila tým, že rozsudkom Okresného súdu Bratislava III, sp. zn. 38P/367/2015, v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Bratislave zo dňa 18.06.2019, sp. zn. 11CoP/227/2018 (právoplatným a vykonateľným dňa 19.08.2019) súd zveril maloletého W. do osobnej starostlivosti matky s tým, že obaja rodičia sú oprávnení maloletého zastupovať a spravovať jeho majetok. Maloletý navštevuje 3. ročník Základnej školy s materskou školou na K. ulici XX v Q., keďže v čase nástupu na primárne vzdelávanie bolo miesto jeho trvalého pobytu na adrese D. XX, Q. - mestská časť M. L. v časti B. a uvedená základná škola spĺňa zákonné kritériá spádovej školy (nachádza sa v územnom obvode, v ktorom mal maloletý v tom čase trvalý pobyt). V mesiaci december roku 2021 sa matka s maloletým W., jeho dvoma bratmi a partnerom presťahovali do rodinného domu v S. Q., dvaja súrodenci W. navštevujú Základnú školu s materskou školou W. 5, Q. - mestská časť S. Q., ktorú by chcel navštevovať aj W. (páči sa mu areál školy, ponuka krúžkov). Podľa názoru matky je navštevovanie základnej školy v mieste trvalého pobytu dieťaťa vhodnejšie aj z hľadiska logistiky a vzdialenosti od miesta bydliska (škola je vzdialená od bydliska maloletého tri zástavky mestskej hromadnej dopravy, nie je nutné prestupovať na frekventovanej zastávke hromadnej dopravy Patrónka tak, ako tomu je v súčasnosti). Matka návrh ďalej odôvodnila tým, že ak by maloletý W. pokračoval v primárnom vzdelávaní na doterajšej základnej škole, s

najväčšou pravdepodobnosťou by nebola schopná z logistického hľadiska zabezpečiť, aby navštevoval tie záujmové krúžky, ktoré navštevoval doteraz. Po porade s maloletým podala na Základnú školu v S. Q. prihlášku na ďalšie štúdium, avšak v zmysle e-mailovej inštrukcie je potrebné k zápisu maloletého do tejto školy priniesť rodný list a je nevyhnutná osobná účasť obidvoch rodičov s tým, že v štvrtom ročníku na tejto základnej je už len jedno voľné miesto. Matka za týmto účelom e-mailom kontaktovala otca s návrhom prestupu maloletého na Základnú školu v S. Q., na ktorý otec doposiaľ nereagoval. Naliehavosť potreby bezodkladne upraviť pomery maloletého je podľa matky daná tým, že najvhodnejším momentom uskutočnenia prestupu na novú základnú školu je obdobie letných prázdnin, kedy by mohol maloletý absolvovať celý nasledujúci školský rok v novom kolektíve a nemusel by si tak v priebehu školského roku zvykať na nové prostredie, nový kolektív a nových vyučujúcich. Maloletý W. sa k možnému prestupu na novú školu vyjadril kladne aj pred kolíznym opatrovníkom s tým, že sa mu tam páči a výhodu vidí v blízkosti jeho bydliska ako aj skutočnosti, že školu navštevujú jeho súrodenci.

3. Maloletý W. v priebehu pohovoru s kolíznym opatrovníkom dňa 16.08.2022 uviedol, že je s prestupom na novú školu oboznámený, páči sa mu tam, výhodu vidí v tom, že je to blízko domu a tú istú školu budú navštevovať aj jeho súrodenci. Otec s návrhom matky nesúhlasil konštatujúc, že matka nepreukázala potrebu bezodkladnej úpravy pomerov maloletého, resp. že by sa bez takejto úpravy pomerov ocitol maloletý v situácii, ktorá by ohrozovala jeho život, zdravie či priaznivý vývoj. Maloletý W. je riadne zapísaný v Základnej škole K. v Q. aj v školskom roku 2022/2023 a môže kontinuálne pokračovať vo vzdelávaní a v povinnej školskej dochádzke na tejto škole. Keďže navštevoval aj materskú školu na Materskej škole K. v Q., má na tejto škole už 6 rokov vytvorené úzke sociálne väzby a kontakty. Matka sa presťahovala do S. Q. už v decembri 2021 z D. XX v Q., synovi W. prehlásila trvalý pobyt bez vedomia otca, maloletý počas nasledujúcich 7 mesiacov od presťahovania kontinuálne navštevuje Základnú školu K. v Q. bez akýchkoľvek komplikácií. Do školy odchádza od matky a taktiež od otca, ktorý má trvalý pobyt na ulici L. XX, Q.. Podľa názoru otca, zmenu trvalého pobytu nie je možné automaticky považovať za dôvod na zmenu školy. Dôvody uvádzané matkou sa nezhodujú so skutočnosťou, maloletý dochádzal do školy vždy načas, všetky krúžky, na ktoré sa matka odvoláva, absolvoval priamo v škole a matka nemusela zabezpečovať žiadnu logistiku navyše. Prestupom na inú školu by maloletému bolo znemožnené navštevovať základnú umeleckú školu, ktorá pôsobí priamo na Základnej škole K. v Q. a na ktorú je pre školský rok 2022/2023 riadne prijatý. Maloletý W. otcovi uviedol, že mu doterajšia škola vyhovuje, nerád by ju menil, nakoľko tam má všetkých svojich kamarátov, dosahuje skvelé výsledky a má veľmi dobrý vzťah aj s vyučujúcimi. Podľa názoru otca je v záujme dieťaťa, aby minimálne prvý stupeň základnej školy dokončil tam kde doteraz. Ak sa matka bude aj naďalej domnievať, že jej môžu vzniknúť logistické problémy (doposiaľ za 7 mesiacov nenastali), otec vyjadril ochotu pomáhať.

4. Súd prvej inštancie mal po oboznámení sa s návrhom matky a ostatného obsahu spisu za to, že v danej veci absentuje potreba bezodkladnej úpravy pomerov a zároveň nebezpečenstvo bezprostredne hroziacej ujmy. Zdôraznil, že otázka týkajúca sa výberu vhodnejšej školy pre maloletého, musí byť predmetom riadneho dokazovania vo veci samej, keďže je nutné vykonať ďalšie dokazovanie na pojednávaní. Konštatoval, že matka mala od decembra 2021 dostatok času na iniciovanie konania vo veci samej, a teda bezodkladnosť riešenia danej situácie nebola preukázaná.

5. Proti uzneseniu podala v zákonnej lehote odvolanie matka dôvodiac odvolacími dôvodmi podľa § 365 ods. 1 písm. f/, g/ C.s.p. a § 62 ods. 1 C.m.p. a poukazujúc najmä na skutočnosť, že súd žiadnym spôsobom neprihliadal na názor maloletého W., ktorého názor bol zisťovaný aj kolíznym opatrovníkom, tak ako to predpokladá § 38 ods.1 C.s.p.. V nadväznosti na odôvodnenie súdu prvej inštancie podotkla, že nebezpečenstvo hroziacej ujmy nie je nevyhnutným predpokladom na vydanie neodkladného opatrenia. V súvislosti s tvrdením súdu, že mala dostatočný čas na iniciovanie konania vo veci samej uviedla, že s maloletým, svojim partnerom a ich spoločnými deťmi sa do ZX.ce presťahovala už v decembri 2021, avšak z dôvodu dlhodobu trvajúcich zdravotných problémov, ktoré vyústili až do operácie, jej bolo umožnené prihlásiť seba aj maloletého na trvalý pobyt v mestskej časti - S. Q. až ku dňu 27.04.2022. Tému zmeny školy maloletého W. otváral v priebehu školského roka opakovane otec sám navrhujúc, aby maloletý navštevoval Základnú školu L., ktorá sa nachádza len pár metrov od skutočného bydliska otca (P. X), s čím niekoľkokrát konfrontoval aj maloletého. Matka sa domnieva, že otcovi ide len o jeho vlastný komfort a jeho postoj k zmene základnej školy vyhodnotila ako absolútne nepochopiteľný. K tvrdeniam otca, že nevidí dôvod na zmenu školy týkajúci sa logistických problémov ohľadne dopravy matka uviedla, že do 30.06.2022 navštevovala jej dcéra M. materskú školu nachádzajúcu sa v rovnakom areáli ako Základná škola K., vodila obe deti na jedno miesto, čo sa zmenilo začatím nového školského

roka tým, že okrem maloletého W. musí odvieť do materskej školy v S. Q. i jeho dvoch mladších súrodencov, kvôli čomu maloletý prichádza do školy po vyše hodine strávenej v aute vždy tesne pred začiatkom vyučovania. Mala za to, že pre maloletého je bez pochybnosti vhodnejšie navštevovať školu bližšie k miestu svojho bydliska. Aktuálny stav, kedy maloletý navštevuje Základnú školu na K. ulici nie je v súlade s právnou úpravou, a to ust. § 20 ods. 5 školského zákona, keďže základným kritériom pre určenie miesta výkonu školskej dochádzky je bydlisko maloletého, a teda uvedená zákonná podmienka v súčasnosti nie je naplnená. Matka napokon poukázala na obsah pripojeného listu maloletého dieťaťa v ktorom dieťa uvádza, že chce chodiť do školy do S. a že sa teší, že bude do tejto školy chodiť so svojim susedom. Vzhľadom na uvedené matka navrhla napadnuté uznesenie zmeniť tak, že odvolací súd návrhu na vydanie neodkladného opatrenia vyhovie.

6. Otec vo vyjadrení sa k odvolaniu matky navrhol rozhodnutie súdu prvej inštancie potvrdiť dôvodiac tým, že naďalej nie je preukázaná najmä potreba neodkladnej úpravy pomerov maloletého a ani, že bez takejto úpravy pomerov by bol jeho život, zdravie či priaznivý vývoj vážne ohrozený alebo narušený. Uviedol, že maloletý kontinuálne aj ďalej pokračuje vo vzdelávaní na Základnej škole K. v Q., na strane matky neexistoval žiadny pádny dôvod, aby neriešila prehlásenie trvalého pobytu a synovu školu skôr, problém školy začala riešiť na poslednú chvíľu, aby účelovo vyvolala zdanie neodkladnej situácie. Matka zavádza ak tvrdí, že otec presadzoval, aby maloletý W. navštevoval Základnú školu L. - túto vyzdvihol ako pozitívny prípad. Syn sa mu jednoznačne vyjadril, že chce zostať na Základnej škole K., pretože mu záleží na kamarátoch, ktorých tam má, je na tejto škole naďalej, je spokojný a má tam dobré výsledky. Otec uviedol, že k listu syna sudcovi mu dieťa v otvorenom rozhovore povedalo, že to bol matkin nápad, pričom štylizácia listu nie je primeraná a prirodzená veku dieťaťa. Matka sa o svoje deti nestará sama, ale spoločne s jej partnerom (ktorý je otcom dvoch mladších detí). Otec zopakoval pripravenosť a ochotu pomáhať pri prípadných logistických problémoch matky aj mimo súdom určených dní. K pohovoru dieťaťa pred kolíznym opatrovníkom poukázal na neštandardnosť toho, že ÚPSVaR neinformuje rodiča o predvolaní dieťaťa na vypočutie. Stanovisko úradu zohľadňuje výhradne matkin pohľad na vec, pričom práve kolízny opatrovník má vystupovať nestranne a mal by presadzovať záujem dieťaťa, čo však bez riadneho preskúmania situácie nie je možné. Maloletý je aktuálne ochotný oželiť spoliuziacke vzťahy na Základnej škole K. lebo vie, že to tak bude najlepšie pre „všetkých doma“.

7. Kolízny opatrovník vo vyjadrení sa k odvolaniu matky navrhol rozhodnutie súdu prvej inštancie zmeniť a návrhu vyhovieť, a to s poukazom na to, že je v najlepšom záujme maloletého navštevovať školu v mieste terajšieho bydliska aj vzhľadom na dopravu a logistiku matky, v ktorej osobnej starostlivosti sa dieťa prevažne nachádza a ktorá musí zabezpečovať chod školskej dochádzky všetkých svojich detí.

8. Odvolací súd preskúmal vec napadnutú odvolaním matky, v ktorej nie je viazaný rozsahom a dôvodmi odvolania podľa § 65 a § 66 C.s.p., bez nariadenia odvolacieho pojednávania podľa § 378 ods. 1 C.s.p. a dospel k záveru o jeho nedôvodnosti.

9. V posudzovanom prípade sa odvolací súd zhoduje so závermi súdu prezentovanými v rozhodnutí, na ktoré v celosti poukazuje a konštatuje ich správnosť a len k ich doplneniu uvádza nasledovné (§ 2 ods.1 C.m.p., § 387 ods.2 C.s.p.).

10. Zdôrazňuje, že cieľom neodkladných opatrení je provizórna (dočasná) úprava pomerov účastníkov konania s cieľom umožniť ničím nerušené rozhodovanie vo veci samej. Dočasné rozhodnutie nie je rozhodnutím vo veci samej a môže slúžiť aj ako záruka efektívnosti budúceho núteného výkonu súdneho rozhodnutia. Účelom tohto inštitútu je rýchla a dočasná úprava právnych pomerov účastníkov. To však neznamená, že ho súd môže vydať len na základe tvrdení navrhovateľa, bez osvedčenia aspoň základných skutočností, ktoré by umožnili prijať záver o pravdepodobnosti nároku, ktorému sa má poskytnúť predbežná ochrana. Pred nariadením neodkladného opatrenia nemusí byť nárok dokázaný, musí byť aspoň osvedčený. Osvedčenie (na rozdiel od dokázania) znamená, že súd pomocou ponúknutých dôkazných prostriedkov zisťuje najvýznamnejšie skutočnosti (teda nie všetky rozhodujúce skutočnosti). Pri ich zisťovaní nemusí dbať na všetky formality, ako je to pri dokazovaní; postačuje, že osvedčená skutočnosť sa mu vzhľadom na všetky okolnosti javí ako nanajvýš pravdepodobná. Pri nariadení neodkladného opatrenia teda súd poskytne oprávnenému účastníkovi dočasnú ochranu, prípadne zabraňuje ďalšiemu zhoršovaniu jeho postavenia aj za cenu, že skutočný stav veci nie je ešte náležite zistený, a teda, že subjektívne právo ani jemu zodpovedajúca povinnosť nie sú celkom nepochybné. Dočasnou úpravou urobenou vo forme neodkladného opatrenia sa preto neprejudikujú práva a povinnosti účastníkov ani posúdenie právneho vzťahu medzi nimi. Znamená to, že obsahom dočasnej úpravy v neskoršom konaní nie je súd viazaný a môže rozhodnúť inak.

11. Pokiaľ ide o účel neodkladných opatrení vo veciach maloletých detí, týmto je poskytnutie preventívnej ochrany ich právam a záujmom ešte pred ich porušením či ohrozením. Všeobecné zásady charakterizujúce inštitút neodkladného opatrenia sa vzťahujú aj na konanie vo veciach maloletých, v ktorom sú súdy povinné prioritne chrániť záujmy maloletých detí a prioritne poskytnúť zvýšenú ochranu ich právam. V konaní starostlivosti súdu o maloleté deti pri nariadení neodkladného opatrenia je súd v záujme maloletého dieťaťa povinný starostlivo uvážiť, či sú pre také opatrenie splnené všetky zákonné podmienky. Pre súd je prioritou záujem maloletého dieťaťa a vytvorenie stavu spravodlivej rovnováhy medzi záujmom dieťaťa a jeho rodičmi, pričom zvláštny význam sa kladie na záujem dieťaťa, ktorý má mať prednosť pred záujmom rodiča a neumožňuje rodičovi vynútiť si také opatrenia, ktoré by ohrozovali zdravie a rozvoj dieťaťa. Neodkladné opatrenie však zásadne nemôže prejudikovať práva a záujmy účastníkov a súd môže pristúpiť k nariadeniu neodkladného opatrenia v závislosti od konkrétnych okolností, pričom musí starostlivo uvážiť, či sú pre také opatrenie splnené všetky zákonné podmienky. Neodkladné opatrenie môže byť teda nariadené vtedy, ak má za preukázané, že riešenie situácie maloletého dieťaťa neznesie odklad. Takýmto rozhodnutím je možné urýchlene a pružne riešiť situácie, keď je potrebný okamžitý zásah súdu. U maloletých pôjde v zásade o zásah do stavu, ktorým je bezprostredne ohrozená ich výživa, výchova, prípadne iné dôležité záujmy.

12. V prejednávanom prípade sa matka návrhom na nariadenie neodkladného opatrenia doručeného súdu dňa 18.07.2022 domáhala vydania rozhodnutia podľa § 35 Zákona o rodine pokrývajúceho prípady, kedy sa rodičia nedohodnú o podstatných veciach súvisiacich s výkonom rodičovských práv a povinností, ktoré je výlučne návrhovým konaním. Okamžitú potrebu nariadenia navrhnutého neodkladného opatrenia odôvodnila presťahovaním sa do ZX.e a zmenou trvalého bydliska dieťaťa, čím Základná škola K. v Q., ktorú maloletý doposiaľ navštevoval, nie je spádovou školou v zmysle § 20 ods.5 školského zákona a prechod na túto školu v krátkej vzdialenosti od súčasného trvalého bydliska dieťaťa, je v záujme maloletého. V návrhu matka ďalej dôvodila tým, že v čase podávania návrhu je v Základnej škole v S. Q. v 4. ročníku jedno voľné miesto, otec maloletého na jej návrh na zmenu doterajšej základnej školy neregovoal a v záujme maloletého dieťaťa je, aby o tejto otázke autoritatívne rozhodol súd.

13. Po oboznámení sa s obsahom spisu sa odvolací súd zhoduje so súdom prvej inštancie v tom, že v posudzovanej veci nie je osvedčená potreba okamžitého zásahu súdu a ani to, že potrebu nariadenia matkou navrhovaného neodkladného opatrenia si vyžaduje aktuálny stav ohrozenia záujmov maloletého dieťaťa. V tejto súvislosti poukazuje na aktuálne existujúci právny a skutkový stav týkajúci sa úpravy výkonu rodičovských práv a povinností a skutočnosť, že maloletý už piaty rok na základe spoločného rozhodnutia rodičov plní základnú školskú dochádzku na Základnej škole K. v Q. (B.). Zdôrazňuje, že pokiaľ táto škola prestala byť po presťahovaní rodiny matky v decembri 2021 do S. Q. spádovou školou podľa § 20 ods. 5 školského zákona, nie je táto skutočnosť sama osebe osvedčením nevyhnutnej potreby okamžitého zásahu súdu. Za osvedčenie stavu, v ktorom je nutná okamžitá ingerencia súdu, nie je možné považovať ani želania maloletého, týkajúce sa zmeny doterajšej základnej školy, prezentované v priebehu pohovoru pred kolíznym opatrovníkom a ani v k odvolaniu matky pripojenom liste dieťaťa sudcovi. Za takéto osvedčenie vyžadujúce si okamžitý zásah súdu procesnou formou neodkladného opatrenia nie je možné považovať ani matkou tvrdené logistické problémy pri zabezpečovaní dochádzky maloletého dieťaťa. Na základe uvedeného, vychádzajúc z osvedčeného stavu veci, existujúceho v čase rozhodovania odvolacieho súdu, odvolací súd dospel k záveru, že v danej veci sa nejedná o situáciu, v ktorej by bez okamžitého zásahu zo strany súdu matkou navrhnutým neodkladným opatrením boli záujmy, starostlivosť, výchova, výživa a ani zdravie alebo život maloletého vážne ohrozené.

14. Obom rodičom dáva do pozornosti, že podstatné otázky týkajúce sa záležitostí dieťaťa (vrátane miesta plnenia školskej dochádzky) musia byť schválené oboma rodičmi a i keď je ktorýkoľvek z rodičov zákonným zástupcom svojho dieťaťa, neznamená to, že by vo všetkých prípadoch stačilo, aby dieťa zastupoval jeden z rodičov bez toho, aby bol druhý rodič dopytovaný na jeho názor. V prípade, ak rodičia nedospejú k zhode o podstatnej otázke týkajúcej sa maloletého dieťaťa, môžu sa podľa § 35 Zákona o rodine obrátiť na súd, pričom práve v takomto konaní súd po riadne vykonanom dokazovaní rozhoduje na základe skutkových okolností danej konkrétnej veci a nezužuje svoje rozhodovanie len na posudzovanie splnenia zákonných podmienok pre nariadenie neodkladného opatrenia (ako osobitného procesného inštitútu).

15. Na základe uvedeného odvolací súd rozhodnutie súdu prvej inštancie podľa § 387 ods.2 C.s.p. ako vecne a právne správne potvrdil.

16. O trovách odvolacieho konania rozhodol podľa § 52, § 58 C.m.p.

17. Toto rozhodnutie prijal senát odvolacieho súdu pomerom hlasov 3:0 (§ 2 ods.1 C.m.p., § 393 ods. 2 C.s.p.).

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 C.s.p.) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 C.s.p.).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 C.s.p.).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 C.s.p.).